

25 jaar geleden. 40.000 op Europese betoging tegen racisme en fascisme

24 oktober 1992. Jongeren uit heel Europa stroomden samen in Brussel om te betogen tegen racisme en fascisme. Vooraan in de betoging van Youth Against Racism in Europe liepen duizenden Blokbusters. Een terugblik door Geert Cool.

Geweld in Rostock, opmars extreemrechts in West-Europa

Eind augustus 1992 vielen extreemrechtse militanten in het Oost-Duitse Rostock een appartement waar asielzoekers woonden aan met stenen en zelfgemaakte bommen. De herinvoering van het kapitalisme betekende in Oost-Europa dat een kleine minderheid rijk werd en een grote meerderheid tot werkloosheid en ellende veroordeeld werd. Het was een vruchtbare voedingsbodem voor racisme en extreemrechts. In 1991 telde Duitsland 40.000 leden van neonazistische organisaties. Er waren in dat jaar 3 doden en 449 gewonden bij 1.300 gevallen van racistisch geweld.

Op hetzelfde ogenblik braken extreemrechtse partijen in West-Europa door. Het Front National in Frankrijk was de eerste. De partij van Jean-Marie Le Pen profiteerde in 1986 van de proportionele vertegenwoordiging die door Mitterrand was ingevoerd om rechts te verdelen. De berekening van Mitterrand keerde zich tegen hem: het FN won heel wat ontgoochelde PS-kiezers over en haalde 10%. Het enthousiasme voor de aanvankelijke hervormingen van de regering-Mitterrand sloeg om in ontgoocheling toen deze al gauw terug ingetrokken werden en de Franse regering in de neoliberale pas ging lopen.

In België kende het Vlaams Blok in de gemeenteraadsverkiezingen van 1988 een eerste doorbraak met 18% van de stemmen in Antwerpen. Op 'zwarte zondag', 24 november 1991, volgde een doorbraak in heel Vlaanderen met voor het eerst 10% en langs Franstalige kant haalden extreemrechtse groupuscules tot 5% in Luik. In Oostenrijk pleegde een extreemrechtse groep rond Haider in 1986 een machtsgreep in de FPÖ en werd begin jaren 1990 volop de racistische kaart getrokken. Zo probeerde de partij tevergeefs om 1 miljoen handtekeningen tegen vreemdelingen op te halen in 1992.

De val van de Berlijnse Muur versterkte het neoliberale offensief van de jaren 1980. Het leidde tot triomfalisme bij de kapitalisten: 'we hebben gewonnen, er is geen alternatief,' luidde het credo. De sociaaldemocratie had er geen antwoord op en stapte mee in een beleid van besparingen voor de meerderheid van de bevolking om de winsten en de 'concurrentiepositie' van de rijken te beschermen. De arbeidersbeweging zat in het defensief en dit creëerde ruimte waar extreemrechts gebruik van kon maken.

Jongeren tegen racisme

Er kwam evenwel meteen protest. Begin jaren 1990 waren duizenden jongeren en werkenden in Europa geschokt door het racistisch geweld en de extreemrechtse opmars in verkiezingen.

Jongeren namen het voortouw.

Blokbuster werd in de zomer van 1991 opgezet door de marxisten die vandaag LSP vormen. Het bood jongeren de mogelijkheid om hun woede tegen racisme en fascisme te organiseren en de discussie over antwoorden te voeren. Na 'zwarte zondag' was er een uitbarsting van een antiracistische beweging: er waren scholieren- en studentenstakingen en tal van spontane betogingen tot in de kleinste steden. Er waren al gauw een 50-tal comités van Blokbuster actief met een 2.000-tal leden.

In verschillende andere Europese landen waren er gelijkaardige jongerenbewegingen tegen racisme en er werd beslist om samen te werken onder de naam 'Jongeren tegen Racisme in Europa' (Youth Against Racism in Europe, YRE). Het internationalisme van de nieuwe generatie jongeren werd geconcretiseerd in de internationale betoging tegen racisme op 24 oktober 1992. Wij benadrukten de noodzaak van actieve mobilisatie om extreemrechts geen ruimte te geven en de verdediging van een sociaal programma dat antwoordt op de voedingsbodem van extreemrechts, samengevat in de slogan 'jobs, geen racisme'. De jongerenbeweging werd op de arbeidersbeweging georiënteerd, zelfs indien arbeidersstrijd op dat ogenblik grotendeels beperkt was tot defensieve acties.

De marxisten hebben hun vertrouwen in de arbeidersbeweging nooit verloren. Een moeilijke periode na nederlagen en de druk van het neoliberale triomfalisme zouden onvermijdelijk gevolgd worden door nieuwe oplevingen van offensieve arbeidersstrijd. Marxisten beperken zich evenmin tot het leveren van commentaar vanop de zijlijn: ze doen er alles aan om strijd vooruit te helpen. De dynamiek van de jongerenbeweging tegen racisme begin jaren 1990 werkte aanstekelijk voor de meest vooruitkijkende delen van de arbeidersbeweging. De beweging tegen racisme versterken door ze te organiseren en te richten op een politiek alternatief, was dan ook een belangrijke uitdaging. Met stoutmoedige initiatieven zoals Blokbuster, YRE en de internationale betoging van 24 oktober 1992 werd de toon gezet.

40.000 betogers

De betoging van 24 oktober 1992 bracht jongeren en werkers uit heel Europa samen. Er waren sterke delegaties uit onder meer Duitsland, met een 300-tal jongeren uit Rostock, maar ook Groot-Brittannië, Nederland, Zweden, Ierland, Frankrijk, ... Een goed georganiseerde eigen ordedienst, die ook de Britse betogingen tegen de Poll Tax had begeleid, maakte provocaties onmogelijk. Dit was geen overbodige luxe: de vorige grote jongerenbetogingen in ons land, de Jongerenmarsen voor Werk van 1982 en 1984, eindigden helaas in rellen waarop de vakbondsleiding besloot om geen jongerenmarsen meer te organiseren.

Maar liefst 40.000 betogers trokken in een vreedzame en strijdbare betoging door de straten van Brussel. Er werd afgesloten met een concert tegen racisme in Vorst Nationaal. Op de betoging werden 100 nieuwe Blokbusterleden gemaakt. De betoging was voorpaginanieuws in acht kranten en een hoofditem op alle televisiejournaals. Maandblad De Militant merkte op: "Toch had de betoging nog groter kunnen zijn indien de nationale vakbondsleiding en de SP hun kop niet in het zand gestoken hadden en mee gemobiliseerd hadden."

De betoging zelf was bijzonder strijdbaar. "Doorheen de betoging en het concert liep als een rode draad de vaststelling dat de strijd tegen racisme verbonden is met de strijd tegen het verziekte kapitalistische systeem en voor een rechtvaardig socialistisch alternatief."

De strijd tegen racisme 25 jaar later

Het geweld in Charlottesville (VS) en de toename van haatmisdrijven sinds de verkiezing van Trump geven aan dat het gevaar van racisme en extreemrechts niet geweken zijn. Ook in Europa is dit zo: Marine Le Pen, Geert Wilders, ... scoren in verkiezingen.

In ons verzet hiertegen moeten we een correcte inschatting van deze fenomenen maken. Wij hebben nooit gezegd dat het fascisme opnieuw voor de deur stond. Het klassieke fascisme was een massabeweging die in staat was om de arbeidersbeweging te breken. Vandaag is dat niet aan de orde: extreemrechtse krachten slagen er regelmatig in om een grote passieve steun te krijgen in verkiezingen, maar er is geen breed gedragen actieve deelname. Om die passieve steun te consolideren moeten zelfs neofascistische partijen zich op populisme beroepen.

Partijen als het FN of het Vlaams Belang zijn er de afgelopen 25 jaar bovendien niet in geslaagd om hun militante kracht uit te breiden, een nieuwer fenomeen als Wilders weigert buiten zichzelf andere partijleden in zijn PVV te aanvaarden. Tegen de achtergrond van een nog groter geworden wantrouwen in de gevestigde instellingen en de traditionele partijen kunnen diverse extreemrechtse formaties nochtans grotere scores neerzetten bij verkiezingen, wat ook het gevaar van machtsdeelname groter maakt.

De afwezigheid van een voldoende sterk alternatief op de neoliberale politiek heeft er voor gezorgd dat gevestigde politici steeds meer elementen van rechts populisme overnamen in de hoop er populariteit mee te winnen, maar ook als onderdeel van een verdeel-en-heerspolitiek. Maatregelen die 25 jaar geleden

enkel door extreemrechts werden verdedigd, zijn ondertussen door andere partijen uitgevoerd. Theo Francken doet er zelfs nog een schepje bovenop.

De combinatie van het niet onmiddellijk zien van een antwoord op de migratiecrisis, de terroristische aanslagen in Europa en het islamofob discours van gevestigde politici en overheden, drukt het antiracistisch protest in het defensief in vergelijking met begin jaren 1990.

Toch zijn we niet pessimistisch. Een belangrijk verschil met 25 jaar geleden is dat het neoliberale triumfalisme sinds de Grote Recessie in 2007-08 ondermijnd is. Offensieve strijdbewegingen staan terug op de agenda en nieuwe linkse formaties kunnen op een breed enthousiasme rekenen. Bovendien is er een grotere openheid voor het socialistisch alternatief dat we ook 25 jaar geleden al naar voor schoven als alternatief op de extreemrechtse wanhoop.

In 'De Militant' van oktober 1992 schreven we: "De harde kern van neonazi's zal niet verdwijnen, in laatste instantie zal het een strijd zijn om een einde te maken aan de werkloosheid en de sociale crisis van het kapitalisme. Een strijd voor een socialistische maatschappij die de nazi's zal vernietigen." We stelden dat de werkenden zich opnieuw zouden manifesteren als de sterkste kracht in de samenleving. De benadering die we 25 jaar geleden actief naar voor brachten in de beweging tegen racisme, wordt vandaag meer dan ooit bevestigd.

Maar de terugkeer van offensievere strijd en hernieuwde interesse in socialisme leiden niet automatisch tot overwinningen. We moeten strijdbewegingen massaler maken, ook inzake deelname, door dagelijkse bekommernissen op te nemen. Sociale eisen voor werk, onderwijs, gezondheidszorg, ... voor iedereen zijn tevens het beste antwoord op de verdeel-en-heerspolitiek waar racisme een onderdeel van is. Deze eisen zullen we echter slechts bekomen door een maatschappijverandering: de steeds grotere ongelijkheid is eigen aan het kapitalisme en heeft verdeeldheid nodig. Een socialistische samenleving zal de hoop op een betere toekomst voor de meerderheid van de bevolking realiseren en daarmee meteen ook de weg van de reactionaire wanhoop definitief afsluiten.

Uit onze archieven: "Nazi's toen en nu"

Gepubliceerd in 'De Militant', oktober 1992, naar aanleiding van de internationale betoging tegen racisme en fascisme op 24 oktober 1992.

De beelden van fascistische bendes die asielzoekers terroriseren in Rostock hebben de arbeidersbeweging over heel Europa met verbijstering vervuld. Ze riepen herinneringen aan de groei van het fascisme in de jaren 1930 op. Onderstaand artikel, gepubliceerd in de Engels Militant geeft een overzicht van het vooroorlogs fascisme. Is herhaling mogelijk?

De term 'fascisme' wordt vaak gebruikt als een scheldwoord tegen racisten. Maar waar fascistten het voor het zeggen kregen, bouwden ze onmiddellijk een sterkstaatsapparaat uit dat een scherpe aanval inzette tegen alle arbeiders. Vakbonden en politieke partijen werden van de straat geveegd. Miljoenen arbeiders werden de dood ingejaagd. Alle democratische rechten werden verbrijzeld.

Na de Eerste Wereldoorlog werden Italië en Duitsland overrompeld door sociale onrust. Naar het voorbeeld van de Russische Revolutie van 1917 namen de arbeiders en de boeren de bedrijven en de grond in bezit. De economische crisis kwam vooral hard aan bij kleine ondernemers. Hun inkomen kelderde tot onder het peil van dat van de arbeiders. Velen gingen bankroet en sloten zich aan bij de arbeiders die de grote banken en industrieën verantwoordelijk achtten voor de economische crisis.

Kantoorbedienden werden massaal lid van de vakverenigingen en steunden de bedrijfsbezettingen. In Duitsland brachten heel wat middenstanders voor het eerst een stem uit op de sociaaldemocratie.

Aarde heroïsche pogingen om het kapitalisme omver te werpen, werden vrijdeld door... de arbeidersleiding. De leiders van de Italiaanse Socialistische Partij weigerden de bedrijfsbezettingen en bezettingen van de landbouwgronden te steunen. Zo verzekerden ze het voortbestaan van het kapitalisme. In Duitsland lag de kapitalistische heerschappij op apegapen: raden van soldaten en arbeiders werden opgericht. Aan het hoofd van deze radenrepubliekstonen achter de leiders van de Sociaaldemocratische Partij (SPD) die de arbeidersdemocratie onmiddellijk ontmandelden en het kapitalisme de kans gaven zich te herstellen. De financieel geruïneerde boerenstand en middenlagen van de samenleving waren de wanhoop nabij door het falen van de arbeiderspartijen om hun problemen op te lossen. Het was toen dat de fascistten op het politieke toneel verschenen en door agitatie en valse beloften deze middengroepen voor zich trachten te winnen. Terwijl de Italiaanse socialistten openlijk de bezettingen van de landbouwgrond veroordeelden, eisten de fascistten 'grond voor hen die hem bewerken'.

De fascistische knokploegen in Duitsland en Italië werden gefinancierd door de belangrijkste industriëlen en grootgrondbezitters. Zij waren na de ontzaglijke revolutionaire heropleving na de Eerste Wereldoorlog als de dood voor een socialistische omwenteling en bouwden daarom een soort reservemacht op om hun positie in de samenleving te beschermen.

In 1923 kwamen de Duitse arbeiders opnieuw in opstand tegen hun onderdrukker. Na het verraad van de SPD in 1918 genoot de Communistische partij van Duitsland (KPD) het vertrouwen van

de arbeidersklasse. De KPD had de Duitse arbeidersbeweging naar een overwinning kunnen leiden. Tragisch genoeg luidde het onvermijdelijke verdict van Stalin dat de Duitse arbeiders nog niet klaar waren voor het socialisme. Opnieuw werd een enorme kans gemist. De fascistten konden er de vruchten van plukken.

Op dat ogenblik waren de fascistten echter nog een minuscule kracht. Of zoals nazileider Goebels later stelde: "had de vijand geweten hoe zwak we eigenlijk stonden, had hij ons in de prak geslagen".

De depressie van de jaren '30 stortte Duitsland opnieuw hals over kop in een periode van zware economische crisis. De werkloosheid steeg tot 6 miljoen. Grote banken stortten in elkaar en reeds in 1930 draaide de industrie op de helft van haar productiecapaciteit.

Ondanks de vroegere miskleunen van de leiders, haalde de SPD in de verkiezingen van 1930 het hoogste aantal stemmen van alle partijen en verhoogde de Communistische Partij haar stemmen-aantal met een miljoen. De grootste shock was echter de enorme stemmenwinst van de nazi's. Een winst van meer dan 5 miljoen stemmen maakte van de NSDAP de tweede grootste partij van Duitsland.

Leon Trotski en de aanhangers van de linkse oppositie binnen de Communistische Internationale stelden dat de krachtsverhoudingen nog steeds in het voordeel van de arbeidersbeweging lagen. Trotski argumenteerde voor een sterk eenheidsfront van KPD en SPD om verenigd te kunnen optreden tegen fascistten. Door in de praktijk de eigen leidinggevende rol aan te tonen en tegelijk de laksheid van de sociaaldemocratische leiders te onthullen, had de KPD makkelijk de meerderheid van de arbeiders voor zich kunnen winnen.

Een vastberaden strijd voor een socialistische samenleving had de KPD de steun van de bedreigde kleine winkeliers en kleine boeren, die zich op dat moment massaal naar de nazipartij aan het richten waren, kunnen opleveren.

De fascistten maakten handig gebruik van de economische crisis door met alle demagogische beloften te zwaaien. Ze hadden het aldoor over goedkope staatskredieten voor kleine ondernemers.

De arbeiders werden ervan beschuldigd met hun "buitensporige looneisen" en werkloosheidsvergoedingen de belastingen op te drijven. Er werd ingespeeld op nationalistische gevoelens en men zocht de oorzaak van de economische crisis in de herstel betalingen die na de Eerste Wereldoorlog door de buitenlandse imperialistische machten aan Duitsland werden opgelegd.

De fascistten trokken alle lagen van de samenleving die zich buiten de georganiseerde arbeidersbeweging bevonden naar zich toe.

De stormtroepen van de nazipartij waren samengesteld uit oorlogsveteranen, ex-gevangenen, pooiers, gangsters, ... m.a.w. de meest ontspoorde en ontaarde groepen van de samenleving. De nazi's besteedden ook veel aandacht aan werkloze jeugd, waaronder veel dakloze jongeren.

Om deze bonte schakering van groepen bij elkaar te houden, moesten de Duitse fascistten beroep doen op de laagste vooroordelen die bij deze mensen leefden. Men wekte een blind mystiek geloof op. Daar waren zij, met weinig succes overigens, de arbeiders trachtten te ronselen, wierpen de nazi's zich op als enige ech-

te socialisten en maakten er werk van om bepaalde stakingsacties te ondersteunen en zelfs stakingen uit te lokken. Ze gebruikten hun antisemitische propaganda om hun aanhangers te verenigen tegen een denkbeeldige vijand en de aandacht af te wenden van de werkelijke onderdrukkers.

Maar zelfs met 6 miljoen stemmen achter zich, voelden de fascistten zich nog niet sterk genoeg voor een machtsovername.

In november 1932, de laatste verkiezing voor Hitler aan de macht kwam, haalden de arbeiderspartijen gezamenlijk nog altijd meer stemmen dan de nazi's. Maar de leiders van de Sovjet-Unie maakten een aantal catastrofale fouten. Dit terwijl de reformistische leiders van de SPD behept waren met een ziekelijke angst voor een massabeweging. De KDP-leiding verwierp actie in een eenheidsfront met de SPD op basis van de ongelofelijke opvatting dat de arbeiders van de SPD geen haar beter waren dan de fascistten. Ze omschreef de SPD als "sociaal-fascistisch". In de twee cruciale jaren voor de machtsovername van Hitler weerhield de KDP zijn militie van acties tegen de moorddadige nazi-horden. De KDP-leiders eisten van de sociaaldemocratische arbeiders dat ze zouden overlopen naar de communisten, zonder dat deze laatsten zich ook maar een enkele keer actie bewezen hadden. Ook onderschatten zij het gevaar dat van de fascistten uitging volkomen. Ze verklaarden dat Hitlers gigantisch toegenomen steun voor hem "het begin van het einde" inluidde. De leiders van de SPD van hun kant steunden het onstabiele dictatoriale regime om Hitler tegen te houden! Ze drongen er bij de arbeiders op aan de gewelddadige aanvallen van de fascistten onbeantwoord te laten. Zelfs op het ogenblik dat Hitler het kanselierschap aangeboden kreeg, wachtten de arbeiders tevergeefs op een oproep tot actie. "Laat je niet provoceren, blij kalm" en "vooral geen bloedvergieten," kregen ze te horen. Zonder de minste tegenstand werd de sterkste arbeidersklasse van Europa overgeleverd aan Hitler.

De grote industriëlen en de grootgrondbezitters waren verontrust over Hitlers volledige machtsovername. Hoewel hij hen verzekerde dat hun eigendommen en winsten veilig waren, maakte zijn massale aanhang, bezielde door de uitzinnige wanhoop van de middenklasse, hem tot een onvoorspelbare en onbetrouwbare agent van het kapitaal. Hoeveel druk kon hij weerstaan van zijn rabiate nazistische aanhang in hun eis tot het beknotten van de monopolies?

Maar de heersende klasse wist dat ze geen andere keuze had dan in zee te gaan met Hitler en een naziregime riskeren. Heel hun systeem en hun winsten stonden op het spel, de bestaande dictatuur was te onstabiel en zou spoedig in elkaar stuiken. In dat geval was een burgeroorlog tussen de strijdende groepen in de samenleving onvermijdelijk. Om hun winsten veilig te stellen was een verdere aanval op de levensstandaard van de arbeiders nodig. De arbeidsovereenkomsten van miljoenen arbeiders werden vernietigd. De nazi's konden hun massale aanhang, hun enorm militair apparaat en hun populaire retoriek inzetten als een pletwals tegen de vakbonden. Hitler ontgoochelde geenszins het patronaat. Hij gaf hen de vrije hand om ongenadig de arbeiderslonen neer te drukken en de levenscondities van de arbeiders aan te tasten. De kapitalisten en de grootgrondbezitters kregen met gulle handvrijstellingen van belastingen, subsidies en kwijtschelding van schulden.

In plaats van de redder van de kleine zelfstandigen en de boeren te zijn, richtte het fascistische regime hen verder ten gronde terwijl de grote warenhuizen hun winsten verhoogden. Kleine boeren

werden het hongerbestaan ingedreven terwijl het de grootgrondbezitters goed voor de wind ging. Zoals een Italiaanse fascistische minister verklaarde: we kunnen onmogelijk de eigendom van de grootgrondbezitters verbeurd verklaren. We zijn fascistten, geen socialisten.

Om het grootkapitaal tevreden te stellen en om de oppositie tegen hun pro-kapitalistische politiek de kop in te drukken, moesten de nazi's hun eigen fascistische organisaties uitzuiveren. Nazi's werden uit de partij gezet en terechtgesteld of op transport gezet naar concentratiekampen. De SA stormtroepen (de Bruinhemden) werden uitgezuiverd en ontwapend. De SS (de zwarthemden), trouwer ten opzichte van Hitler, kregen een bevoorrechte positie binnen het partijapparaat.

Marxisten omschrijven het fascisme als een reactionaire beweging met een massabasis in de middenklasse. Eens aan de macht, kan het echter niet veel langer meer rekenen op deze massale steun, aangezien al de retoriek omtrent 'de kant kiezen van de kleine man' totaal in het water valt doordat de fascistten in werkelijkheid een politiek voeren die gedictieerd wordt door de belangen van het grootkapitaal.

Daardoor veranderen fascistische regimes, eens ze aan de macht waren, snel in militaire en politie-dictaturen, die zichzelf handhaafden door middel van terreur, het gevoel van machteloosheid dat een verslagen arbeidersklasse overvalt en uiteindelijk ook door de oorlog.

Nadat het duidelijk werd dat Duitsland een militaire nederlaag zou lijden, gaven de Duitse kapitalisten de voorkeur aan wapenstilstand. Maar het monster dat de burgerij zelf gecreëerd had, het naziregime, was aan haar controle ontsnapt.

Na de Tweede Wereldoorlog was de helft van Europa verloren voor het kapitalisme. Alleen al hierom zal de burgerij zich hoeden om de macht terug in handen te geven van fascistische regimes. Indien zij zich ertoe gedwongen ziet om de arbeidersklasse haar na door lange strijd verworven democratische rechten opnieuw hardhandig aan te pakken, zal het kapitaal zich liever tot de bestaande ordehandhavers wenden: leger en rijkswacht. De hoofden van deze instellingen zijn meer vervlochten met de burgerij, bewegen zich meer in burgerlijke kringen en zijn dan ook makkelijker te kneden door de heersende klasse. Fascistische organisaties zouden dan ook optreden als reservetroepen ter aanvulling van de militaire reactie.

Op dit ogenblik kennen extreem rechtse organisaties een zorgwekkend toenemende steun in heel wat Europese landen. Het verenigde Duitsland telde in 1991 veertigduizend leden van neonazistische organisaties.

In hetzelfde jaar vermoordden sympathisanten van deze groeperingen 3 migranten, brachten ernstige verwondingen toe aan 449 mensen en voerden 1300 racistische aanslagen uit. Hoogst waarschijnlijk onderschatten deze officiële cijfers schromelijk de werkelijkheid. Ze worden alleszins ruimschoots overtroffen door de cijfers van 1992. Het is vooral onrustwekkend dat neonazi's nogal wat jonge mensen blijven aantrekken. De Duitse staatsveiligheid beschrijft de "gemiddelde skinhead" als jonger dan 21 en afkomstig uit een semi-agrarisch en onderontwikkeld gebied. Onder de noemer "onderontwikkeld" kunnen we zowat heel Oost-

Duitsland schrijven en drie vierden van de skinheads waarvan de politie een dossier bijhoudt komen daar vandaan. Dit is alleszins een belangrijke aanwijzing voor de redenen van de groei die het fascisme nu meemaakt.

Brengen we onszelf even de beloften van vrijheid en voorspoed in herinnering bij de val van het stalinisme in Oost-Europa. De politici die met deze beloften in het rond zwaaien zijn er niet in geslaagd de gouden bergen waar te maken.

De rijke kapitalistische neefjes hebben de Oost-Duitse industrie-gewoon platgegooid. 40 procent van de actieve bevolking is reëel werkloos, de inflatie bedraagt 14 procent. De voordelen zoals een gewaarborgde job, gratis kinderopvang, en recht op abortus, die de arbeiders onder het oude regime genoten werden afgeschaft of worden systematisch teruggeschroefd.

De mensen die de hereniging in 1990 toejuichten, vinden nu hun streek totaal verkommerd en verlaten terug. Ondanks de verlamende en demoraliserende uitwerking van de werkloosheid demonstreerden duizenden Oost-Duitsers tegen de afdankingen die met privatiseringen gepaard gingen. Arbeiders van de scheepswerken (Rostock) bezetten hun werkplaatsen. Maar de vakbonden van de SPD lieten hen schaamteloos in de kou! Hierdoor was een nederlaag onvermijdelijk. Geen wonder dat de Oost-Duitsers zich door alle gevestigde politici verraden voelden.

Ook de West-Duitsers zijn ontgoocheld. Ze zijn ervan overtuigd dat zij de factuur van de hereniging moeten betalen onder de vorm van verhoogde belastingen, terwijl de rijken belastingvermindering genieten en subsidies opstrijken. Opiniepeilingen tonen een voortschrijdende vervreemding van de traditionele politiek aan. Slechts 28 procent van de ondervraagden vindt dat de juiste mensen leiding geven. 60 procent vertrouwt de politici niet meer.

Waarom hebben deze gevoelens zich niet vertaald in een draai naar links? De herinvoering van het kapitalisme was een nederlaag voor de werkende klasse in zowel Oost-Europa als de rest van de wereld.

De Communistische partijen hebben niet alleen zichzelf gediscredeerd door de ervaring met het stalinisme, maar ook het echte socialisme is stevig door het slijk gesleurd. Dit heeft de arbeidersklasse in het oosten politiek gedesorïenteerd achtergelaten. Hoe dan ook, de Oost-Duitse massa's die in 1989 op straat kwamen tegen het stalinisme zongen de Internationale. Ze eisten meer democratie en een einde aan de corruptie. Maar er was geen politieke leiding om hun streven naar een politieke revolutie in goede banen te leiden.

Toen de Berlijnse Muur neerging, en ze een glimp opvingen de hoge levensstandaard in het kapitalistische westen, leek er geen andere optie dan een hereniging onder het kapitalisme. Datzelfde kapitalisme heeft nu het Oosten verzwakt en gedesillusioneerd achtergelaten en de verarmde jeugd blootgesteld aan de nazibedreiging. De leiders van de reformistische partijen en de vakbonden hebben niets gedaan aan om het socialisme en arbeidersorganisaties uit het diskrediet te halen. De leiding van de SPD heeft de kapitalistische eenmaking toegelaten zonder rekening te houden met de jobs van de Oost-Duitse arbeiders en de levensstandaard van de Westerse werkers. In plaats van zich af te zetten tegen het corrupte politieke en sociale complot wentelen ze zich in kapitalistische respectabiliteit. Vooral qua salaris. In de Duitse media over de levensstandaard van de politici kwamen de sociaaldemocraten er even bekaaid van af als hun burgerlijke collega's. de SPD-leiders worden beschouwd als deel van het politieke establishment en zijn mee slachtoffer van de algemene desillusie in deze gevestigde orde.

In zulke omstandigheden is immigratie een explosief punt geworden dat op een cynische manier misbruikt wordt door zowel openlijke racisten als "respectabel rechts".

De ineenstorting van het IJzeren Gordijn en de etnische conflicten die dit met zich meebracht, hebben duizenden migranten toegevoegd aan diegenen die al aan de vervolging of armoede in de koloniale wereld ontvlucht waren. In 1981 kwamen er 133.350 mensen in Duitsland wonen. In 1991 was dit cijfer al gestegen dat 478.107. Dit was wel alweer minder dan in 1990. Het aantal etnische Duitsers die hun immigratierecht opeisten, vertoonde een piek in 1990. Het aantal asielzoekers steeg en blijft stijgen: 233.000 in de eerste 7 maanden van 1992. Dit is bijna evenveel als het totaal van 1991.

Natuurlijk hebben de neonazi's misbruik gemaakt van deze duidelijke stijging en ook van het groeiende nationalisme na de hereniging. Zij waren echter niet de enigen. Het christendemocratische CDU van Kanselier Kohl greep de migrantenkwestie aan om de schuld voor de rotzooi rondom de hereniging van zich af te wentelen. In werkelijkheid zou het Duitse kapitalisme zonder migranten aan haar einde komen: er zijn 2 miljoen geïmmigreerde arbeiders in Duitsland. Een kwart van alle metaalarbeiders, 20 procent van de arbeiders in de voedingsindustrie en textielsector en 17 procent van de gemeentearbeiders zijn migranten. Net zoals in België zijn migranten destijds naar Duitsland gehaald om het werk op te knappen dat de eigen arbeiders niet meer wilden doen. Een vierde van de Duitse migranten woont langer dan 20 jaar in Duitsland. Maar vorig jaar werd slechts aan 20.000 mensen de Duitse nationaliteit toegekend. Alle anderen worden uitgesloten van de officiële politiek. Racisme is dus niet vreemd aan de Duitse heersende klasse en de CDU.

Maar ze willen de fascistische horden niet massaal loslaten. Evenmin hebben de neonazi's voldoende zelfvertrouwen om de arbeidersorganisaties of de reeds lang ingeplante Turkse gemeenschap openlijk aan te vallen.

De Duitse heersende klasse zal in de nabije toekomst de nazi's waarschijnlijk proberen in te tomen. Maar net zoals in de rest van Europa zullen ze het racisme en de fascistische organisaties opnieuw gebruiken wanneer werkloosheid en sociale problemen hun systeem in gevaar brengen.

Vandaag recruter en trainen de fascistische horden nieuwe leden die ze in de toekomst zullen gebruiken om de arbeiders te verdelen en activisten te terroriseren. Daarom moeten ze bevochten worden en begaan de socialistische partijen een stommeit als ze er niet tegen mobiliseren. Arbeiders van overal moeten niet in de leugen trappen dat fascisme en nationalisme typisch Duitse karakteristieken zijn. Miljoenen Duitse socialisten en arbeidersactivisten hebben de nazi's bevochten.

De gebeurtenissen in Rostock hebben de meeste Duitse werkers geschokt. Inclusief velen in Rostock. Sommige bewoners juichten de fascistische aanvallen toe, maar 20.000 werden gemobiliseerd voor democratie tegen nazigeweld.

Dat waren er veel meer dan er aan om het even welke nazi-aanval hebben deelgenomen. Gewone mensen applaudisseerden bovendien voor de betoging vanuit hun venster.

Honderdduizenden kunnen gemobiliseerd worden en de fascistische van de straat drijven als de SPD en de vakbonden oproepen voor een massademocratie tegen de neonazi's en voor meer jobs en een betere huisvesting. In plaats daarvan heeft SPD openlijk mensen

afgeraden om deel te nemen aan de tegenbetoging in Rostock!

Zal de aanhang van de Duitse neonazi's dan blijven groeien? Niet als de werkende klasse optreedt. De demoralisatie waarop ze parasiteren, kan vernietigd worden en hun vals radicalisme geopenbaard door een massaal en krachtig optreden van de arbeidersorganisaties. Ambtenaren en metaalarbeiders gingen eerder dit jaar massaal in staking. Dit ondanks de houding van hun leiding. Racistische aanvallen zouden de vakbonden kunnen dwingen om campagne te voeren tegen racisme, in het bijzonder in die vakbonden met een groot aantal migranten.

Werkers van heel Duitsland zullen in de toekomst opnieuw strijd leveren en zich opnieuw manifesteren als de sterkste kracht in de Duitse maatschappij. De harde kern van de neonazi's zal niet verdwijnen, in de laatste instantie zal het een strijd zijn om een einde te maken aan de werkloosheid en de sociale crisis van het kapitalisme. Een strijd voor een socialistische maatschappij die de nazi's zal vernietigen.